

**ZAJEDNIČKA IZJAVA
INSTITUTA ZA JAVNO ZDRAVLJE VOJVODINE I
ZAVODA ZA TRANSFUZIJU KRVI VOJVODINE
POVODOM ZARAŽAVANJA ŽENE HIV INFEKCIJOM
PUTEM TRANSFUZIJE**

- integralna forma -

Dostavljeno novinaru Radija 021

Poštovani,

Kao što ste iz preliminarog izveštaja o HIV infekcijama u AP Vojvodini u 2017. godini videli, ove godine jesmo registrovali jedan slučaj prenošenja HIV putem transfuzije krvi.

Radi se o pacijentkinji sa teritorije Južnobačkog okruga koja je u sklopu lečenja osnovne bolesti primila krv-dar dugogodišnjeg dobrovoljnog davaoca, koji prilikom dolaska na davanje krvi nije davao informacije koje bi ga privremeno ili trajno isključile iz davanja krvi, a u obaveznom skrining testiranju markera transfuzijom prenosivih infekcija (*HBsAg, HIV Ag/Ab, anti-HCV, anti-TP*) njegov dar je imao nereaktivan rezultat, te je kao takav i upotrebljen za transfuzijsko lečenje pacijenata.

Na Vaše pitanje, na koji način je došlo do ovog propusta, odgovor je da propusta u zdravstvenoj službi nije bilo što je utvrđeno nakon sprovedenog epidemiološkog istraživanja ovog neželjenog događaja.

Tako nešto je, nažalost, moguće da se dogodi i danas, uprkos rigoroznim testiranjima svake uzete doze krvi zbog takozvanog „perioda prozora“. „Period prozora“ je period od trenutka inficiranja osobe (u konkretnom slučaju dobrovoljnog davaoca krvi) do momenta mogućnosti utvrđivanja te infekcije. Naime, ne postoji (ni kod nas ni u svetu) takav test koji će u ovom periodu laboratorijski otkriti infekciju.

Drugim rečima, ako prilikom popunjavanja upitnika (koji se popunjava pre svakog davanja krvi) dobrovoljni davalac krvi ne navede da je u poslednje vreme imao neku rizičnu situaciju tokom koje se mogao inficirati (rizičan polni odnos, tetovaže, korišćenje narkotika intravenski...), kao što u konkretnom slučaju nije bilo navedeno i ukoliko se serološkim testiranjem uzorka njegove krvi ne utvrde nepravilnosti, dar se obrađuje i po potrebi izdaje za lečenje.

Dešava se retko, kako kod nas tako i u svetu, da dobrovoljni davalac krvi ili ne prepozna rizike u svom ponašanju ili da ih minimalizuje i ignoriše, pa se odluči da da krv, upravo u tom vremenskom periodu - neposredno nakon neke rizične situacije kada je u „periodu prozora“ i laboratorijskim ispitivanjima infekcija se ne može utvrditi. Da takve situacije nisu česte je i činjenica (koju ste i sami uočili iz izveštaja) da se na teritoriji Pokrajine od 1985 godine do sada nismo suočavali sa ovim načinom prenosa HIV infekcije.

Kako smo svesni da i u 21. veku, još uvek, i dalje postoji mogućnosti prenosa HIVa i ovim putem, zdravstveni radnici konstantno, kontinuirano tokom različitih oblika edukacija (sa učenicima, studentima ...) ali i obraćanjem preko različitih vrsta medija svim građanima, skreću pažnju da ustanove za transfuziju nisu mesto na kome treba proveravati svoje zdravstveno stanje, kontrolisati rizična ponašanja, vezano za HIV, sifilis i virusne hepatitis. Širom Pokrajine postoji dovoljan broj zdravstvenih ustanova, dovoljan broj testova, gde građani tokom cele godine mogu besplatno i (ukoliko se boje stigmatizacije i diskriminacije) anonimno uraditi navedene analize.

U nadi i želji da se ovakvi neželjeni događaji neće više dešavati, i da ste dobili odgovore na pitanja, pozdravljamo Vas uz sugestiju da i Vi iskoristite priliku i pozovete sugrađane da se u što većem broju testiraju na ove krvnoprenosive viruse u regionalnim zavodima, domovima zdravlja, privatnim laboratorija, a ne u ustanovama za transfuziju krvi.

INSTITUT ZA JAVNO ZDRAVLJE VOJVODINE
ZAVOD ZA TRANSFUZIJU KRVI VOJVODINE